

Alternating Bit Protocol

Cílem projektu je v CCS implementovat jednoduchý, ale efektivní protokol řešící přeposílání ztracených zpráv. Alternating-bit protokol pracuje následovně:

Odesílatel

- Obdrží zprávu na kanále *acc*
- Odešle ji s bitem 0 nebo 1. U první zprávy na bitu nezáleží (lze řešit nedeterminismem nebo např. natvrdo nastavit pro první zprávu bit 0), každá další má vždy bit jiný než ta předchozí.
- Čeká na potvrzení se stejným bitem. Pokud dorazí, je připraven obdržet (kanál *acc*) další zprávu a posílat ji (tedy opakuje se postup od první odrážky).
- Pokud dorazí potvrzení s jiným bitem, než čeká, pře pošle zprávu znovu (se stejným bitem, na jehož potvrzení čekal). Přeposílá stejnou zprávu, tzn. nepřijímá novou z *acc*.
- Vypršení času čekání na potvrzení je simulováno tím, že při čekání na potvrzení je odesílatel připraven přijmout i přichozí zprávu *timer*. Na ni reaguje stejně, jako na potvrzení špatným bitem (tedy, pře pošle znovu předchozí zprávu, předpokládá totiž její ztrátu cestou).

Příjemce

- Vždy, když obdrží zprávu s nějakým bitem, posílá potvrzení se stejným bitem.
- Pokud je bit opačný, než měla předchozí přijatá zpráva (jde tedy o novou zprávu a ne jen opakovaně přeposlanou předchozí), tak ji ještě před odesláním potvrzení předá dál na výstupním kanále *del*

Přenosové médium

- Samo o sobě není součástí alternating-bit protokolu. Slouží jen k jeho otestování tím, že budeme možná chování HW (kabely, routery, ...) i SW (ovladače síťových karet, firmware routerů,...) na síti mezi odesílatelem a příjemcem moci popsat CCS procesy a tak zjistit, jestli si s tím chováním protokol poradí nebo ne.
- Budeme uvažovat 3 různá média:
  - *Med1* – spolehlivé, každou zprávu, kterou dostane od odesílatele předá korektně příjemci, každé potvrzení přijaté od příjemce předá korektně odesílateli
  - *Med2* – ztrátové - u každé zprávy i každého potvrzení má nedeterministickou volbu (operátor + v CCS) zprávu/potvrzení doručit nebo ztratit. Ztráta znamená, že prostě něco médium přijalo a rovnou přešlo do stavu čekání na přijetí něčeho dalšího, aniž by proběhlo doručení.
  - *Med3* – ztrátové a duplikující - má stejné 2 možnosti jako ztrátové médium a navíc 3. možnost. Ta spočívá v tom, že obdrženou zprávu nebo potvrzení může v cyklu doručit libovolněkrát (např. jednou obdrží zprávu s bitem 0 od odesílatele a třeba 5x ji předá s bitem 0 příjemci a až potom převezme další případnou zprávu od odesílatele).
- Jednodušší je každou verzi média uvažovat jako dvě paralelní média, jedno pro směr od odesílatele k příjemci (na posílání zpráv - např. *Med1Mes*, *Med2Mes*, *Med3Mes*) a druhé pro směr od příjemce k odesílateli (na posílání potvrzení - např. *Med1Ack*, *Med2Ack*, *Med3Ack*).

Médium potom je prostě paralelní kompozicí těch dvou pomocných, např. $Med1 = Med1Mes \mid Med1Ack$;

Timer

- Jen pomocný proces. Když neřešíme čas doručení zpráv, tak to, že reálně by vypršel limit čekání na zprávu lze řešit pomocí nedeterminismu. Tím se při testování ekvivalencí i formulí vyzkouší jak možnost, že čas mohl vypršet, tak možnost, že nevypršel.
- Definice tohoto procesu: $Timer = \text{'timer.Timer}$;

Specifikace

- Navenek bychom čekali, že chování přenosového protokolu je takové, že mu prostě na jedné straně dáme zprávu a na druhé ji od něj spolehlivě obdržíme. Toto chování lze popsat následujícím CCS procesem:
  - $Spec = acc.del.Spec$;

Implementace

- Reálnou implementaci protokolu vlastně tvoří jen odesílatel a příjemce. Tyto dva procesy máme proto taky vytvořené jen 1x a pro různé varianty médií je neměníme.
- Pro vyzkoušení spolehlivosti ale musíme zahrnout do systému i přenosové médium a pomocný timer.
- Implementace tedy budou následující:
  - $Impl1 = (Sender \mid Receiver \mid Med1 \mid Timer) \setminus X$;
  - $Impl2 = (Sender \mid Receiver \mid Med2 \mid Timer) \setminus X$;
  - $Impl3 = (Sender \mid Receiver \mid Med3 \mid Timer) \setminus X$;
  - kde X je množina zakázaných akcí, tedy těch, které mohou proběhnout jen jako synchronizace mezi procesy. V tomto zadání to typicky budou všechny, kromě acc a del
- Názvy procesů a akcí si můžete volit libovolně s výjimkou následujících, kde prosím o zachování zde uvedených názvů: acc , del , $timer$, $Timer$, $Spec$, $Impl1$, $Impl2$, $Impl3$, $Med1$, $Med2$, $Med3$. Takže pokud např. někomu bude vyhovovat mít procesy $Send0$ a $Send1$ pamatující si, který bit je aktuálně na řadě k posílání, tak není problém v implementaci místo $Sender$ dát třeba $Send0$.

Verifikace

- Pro každou ze tří implementací ověřte, zda je slabě bisimulačně ekvivalentní se specifikací $Spec$.
- Popište formulí HM logiky s rekurzí vlastnost dosažitelnosti deadlocku (situace, kdy v systému nemůže proběhnout žádná akce) a otestujte tuto formuli pro všechny 3 implementace. Typicky deadlock nenastane tím, že by se dosáhl proces Nil ve všech paralelních komponentách, ale tím, že každá komponenta je sice schopna provést nějakou akci, jenže ty akce jsou zakázané restrikcí a každá komponenta je připravená na jiné akce, takže nemůže proběhnou ani synchronizace. Náповěda: pokud tam deadlock dosažitelný bude, zkontrolujte si, jestli to není tím, že vaše CCS svým chováním neodpovídají požadovanému chování popsanému výše.

- Popište formulí HM logiky s rekurzí vlastnost dosažitelnost livelocku (situace, kdy v systému mohou probíhat do nekonečna tau akce – systém tedy pracuje, ale navenek se tváří jako zaseknutý, protože nedělá žádné viditelné akce) a otestujte tuto formuli pro všechny 3 implementace. Náповěda: livelock může nastat např. tím, že jedna zpráva se bude pořád ztrácet a bude znovu přeposílána – tedy po *acc* se nikdy nedočkáme *del*.

Požadavky na vaše řešení:

- Výše uvedené CCS procesy popište v nástroji [CAAL](#), všechny ve stejném projektu (proto mají varianty médií i implementací různé názvy, aby to mohlo být součástí jednoho CCS programu)
- V záložce "Verify" tohoto nástroje připravte vlastnosti pro výše zmíněné otestování slabé bisimilarity a dvou formulí HM logiky s rekurzí (3 druhy vlastností krát 3 různé implementace = 9 připravených řádků)
- Takto připravený projekt uložte do souboru (Project > Save > To File) a pošlete emailem na adresu: martin.kot@vsb.cz